

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania R.P.

od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego we Wrocławiu

o podjęcie wypłaty zawieszonego świadczenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4 listopada 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 26 kwietnia 2024 r., sygn. akt III AUa 1226/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego we Wrocławiu kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) z odsetkami z art 98 § 1¹ k.p.c. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

(J.C.)

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2024 r. oddalił apelację ubezpieczonego R.P. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 27 czerwca 2022 r., którym oddalono odwołanie ubezpieczonego od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego (dalej jako WBE) we Wrocławiu z dnia

21 grudnia 2021 r., odmawiającej ubezpieczonemu podjęcia wypłaty zawieszonych emerytury wojskowej i jej wypłaty za okres od dnia 1 grudnia 2016 r. do dnia 31 października 2021 r.

W wyrokach Sądów *meriti* przyjęto, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury wojskowej, jak również do emerytury w systemie powszechnym z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Początkowo emerytura z systemu powszechnego - wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako organ rentowy) - była zawieszona, a ubezpieczony otrzymywał emeryturę wojskową. Jednak w dniu 6 kwietnia 2016 r. ubezpieczony złożył do WBE wniosek o wstrzymanie wypłaty emerytury wojskowej, a następnego dnia wniosek do organu rentowego o podjęcie wypłaty emerytury. Decyzją z dnia 13 kwietnia 2016 r. WBE wstrzymało wypłatę emerytury wojskowej ubezpieczonego, zaś organ rentowy, zgodnie z wnioskiem, podjął wypłatę emerytury w systemie powszechnym.

W dniu 29 listopada 2021 r. ubezpieczony wniósł do WBE wniosek o podjęcie wypłaty zawieszonych emerytury wojskowej i jej wypłatę od czasu jej zawieszenia z uwagi na to, że emerytura wojskowa jest wyższa od emerytury powszechnej. Nie złożył jednocześnie wniosku o wstrzymanie wypłaty emerytury z systemu powszechnego. Sąd Apelacyjny podniósł, że ubezpieczony nie może być uprawniony do wypłaty dwóch zbiegających się świadczeń (emerytury wojskowej i emerytury z systemu powszechnego), ponieważ w razie zbiegu uprawnień do emerytury z dwóch różnych systemów przysługuje tylko jedno świadczenie, tj. wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Emeryt wojskowy, który pozostawał, tak jak ubezpieczony, w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r., nie jest uprawniony do równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych bez względu na to, że na wysokość jego emerytury wojskowej, ustalonej w maksymalnej kwocie 75% podstawy jej wymiaru (art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2025 r., poz. 305, dalej jako ustawa zaopatrzeniowa) wpływają wyłącznie okresy zawodowej służby wojskowej. W tej kwestii Sąd Apelacyjny powołał się na uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21 (OSNP 2022 nr 6, poz. 58). Skoro ubezpieczony wybrał w 2016 r. wypłatę emerytury w systemie

powszechnym, to brak jest podstaw do wypłaty jednocześnie wojskowego świadczenia emerytalnego w zbiegu z emeryturą wypłacaną z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ubezpieczony w całości zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną, domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku i zasądzenia od WBE na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest: 1) art. 7 w związku z art. 15a ustawy zaopatrzeniowej w związku z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 1631 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna), przez ich błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że skarżący spełniając prawa do dwóch świadczeń na podstawie odrębnych przepisów ustawy nie jest uprawniony do pobierania dwóch świadczeń, w szczególności w sytuacji, gdy opłacał składki na ubezpieczenia społeczne przed przystąpieniem do służby wojskowej, jak i po jej zakończeniu, gdy zgodnie z prawidłową wykładnią przepisów uprawniony jest w takiej sytuacji do pobierania dwóch świadczeń; 2) art. 32 Konstytucji RP i określonej w nim konstytucyjnej zasady równości przez taką interpretację art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej oraz art. 7 w związku z art. 15a ustawy zaopatrzeniowej, która pozwala wypłacać dwa świadczenia niektórym osobom w ramach jednej grupy emerytalnej, w tym przypadku jedynie niektórym emerytom wojskowym.

W ocenie skarżącego skarga kasacyjna zasługuje na przyjęcie jej do rozpoznania, ponieważ w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące aktualności uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21, zwłaszcza w świetle znowelizowanej dnia 12 maja 2022 r. ustawy zaopatrzeniowej, istnieje realna potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne oraz skarga jest oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną WBE zawarł wniosek o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i o zasądzenie od skarżącego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania. Podstawowym celem instytucji przedsądu jest ustalenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05, LEX nr 1405380; z dnia 30 października 2012 r., I PK 150/12, LEX nr 1675336; z dnia 14 stycznia 2021 r., III PSK 2/21, LEX nr 3106014). Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia (dopuszczenia) jej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała jednocześnie na trzy przesłanki, tj.: istnienie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c.), potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Tymczasem Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1, 2 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 i 2 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a

jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990 oraz z dnia 5 lutego 2025 r., III USK 137/24, LEX nr 3830249 i powołane tam orzeczenia). Co jest sporne nie może być oczywiste (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, LEX nr 2159122 i z dnia 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13, LEX nr 1771724).

Ponadto powołując się na występowanie zagadnienia prawnego obowiązkiem skarżącego jest odwołać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941; z dnia 19 maja 2022 r., I USK 422/21, LEX nr 3439438). Skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., I UK 252/17, LEX nr 2533238). Skarżący jest zobowiązany wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 296/11, LEX nr 1214580; z dnia 11 czerwca 2013 r., II UK 71/13, LEX nr 1331300).

Tymczasem twierdzenia skarżącego o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego nie pozostają uzasadnione choćby dlatego, że przedstawiony problem był już wielokrotnie rozstrzygany przez Sąd Najwyższy i nie istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2019 r., I UK 29/18, LEX nr 2617355 oraz z dnia 27 kwietnia 2021 r., II PSK 68/21, LEX nr 3252281). Jeżeli nawet zagadnienie prawne było już przedmiotem wypowiedzi Sądu

Najwyższego, to skarżący powinien wykazać, że wystąpiły okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 i z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383). Natomiast skarżący w uzasadnieniu wniosku ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że nie podziela stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale, ponieważ nie powinno się różnicować sytuacji żołnierzy w zależności od daty rozpoczęcia służby, ignorując całkowicie utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego co do kwestii zbiegu prawa do dwóch świadczeń, w tym wypowiedzi co do nowelizacji przepisów ustawy emerytalnej, do których nawiązuje skarżący, której Sąd Najwyższy dokonał między innymi w postanowieniu z dnia 6 czerwca 2023 r., III UZP 2/23 (LEX nr 3725158).

W postanowieniu tym przyjęto, że budzący wątpliwości interpretacyjne zwrot *„z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin”* użyty w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej wykładany z uwzględnieniem reguł gramatycznych, systemowych i funkcjonalnych powinien być rozumiany jako odnoszący się tylko do żołnierzy, których emerytury są obliczane na podstawie tych przepisów, a zatem do żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej, odpowiednio po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 31 grudnia 2012 r.

Odnosząc się z kolei do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, to rzeczą skarżącego jest wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości (ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133; z dnia 13 grudnia 2022 r., I USK 21/22, LEX nr 3556521; z dnia 28 czerwca 2023 r., I USK 160/22, LEX nr 3575124). Oczywiście jest, że budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia.

Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący nawet nie podjął próby sprostania wymogom, o których mowa powyżej i nie wykazał, by istniały podstawy do podważenia stanowiska wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21. Istotą uchwały składu powiększonego jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa i choć sama uchwała wiąże w myśl art. 398¹⁷ § 2 k.p.c. tylko w danej sprawie, to jednak jest doniosłym argumentem w wykładni i stosowaniu prawa, czerpiąc również z autorytetu Sądu Najwyższego jako organu wymiaru sprawiedliwości powołanego do zapewnienia zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych.

Nie są również przekonujące zarzuty natury konstytucyjnej, gdyż już w samej treści uzasadnienia kwestionowanej uchwały Sąd Najwyższy uwzględnił przepisy ustawy zasadniczej w procesie wykładni prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2025 r., III USK 143/24, LEX nr 3900096). Uzupełniając należy wskazać, że także Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzjach z dnia 11 grudnia 2018 r. nr 39247/12 (LEX nr 2626955) i nr 41178 (LEX nr 2627060), uznał uprawnienie państwa - strony Konwencji o ochronie prawa człowieka do samodzielnego kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego, w tym do wprowadzenia zasady wypłaty jednego świadczenia, w myśl której świadczeniobiorcy nie można przyznać jednocześnie dwóch świadczeń. Dlatego ocena budzącej wątpliwości regulacji powinna być dokonywana pod kątem konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej, a takiej oceny dokonał Sąd Najwyższy w cytowanej uchwale III UZP 7/21.

Skarga kasacyjna nie jest także oczywiście uzasadniona. Skarżący poprzestał jedynie na powołaniu tej przesłanki, ale jej nie uzasadnił. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w skardze zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (zob. postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365), co w przedmiotowej sprawie nie występuje, a nadto nie można pominąć, że skarżący nawet nie podjął próby wykazania z jakim przepisem prawa zaskarżony wyrok jest sprzeczny „*prima facie*”.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

(J.C.)

[a.ł]